

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 487/2021-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudcu Ivana Fiačana a sudkyne Jany Laššákovej prerokoval oznámenie sudcu I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Miloša Maďara o dôvodoch jeho možného vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1685/2021 a takto

r o z h o d o l :

1. Sudca I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Miloš Maďar **je vylúčený** z konania a rozhodovania vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1685/2021.
2. Toto uznesenie **n a d o b ũ d a** právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sudca I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) Miloš Maďar svojím listom z 30. augusta 2021 oznámil predsedovi ústavného súdu, že bola ústavnému súdu doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“). Ústavná sťažnosť sťažovateľa vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1792/2021 bola v súlade s Rozvrhom práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 (ďalej len „rozvrh práce“) pridelená sudcovi ústavného súdu Milošovi Maďarovi ako sudcovi spravodajcovi. Na konanie vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa je v súlade s § 47 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) príslušný prvý senát ústavného súdu v zložení Rastislav Kaššák (predseda senátu), sudkyňa Jana Baricová a sudca Miloš Maďar.

2. Sudca ústavného súdu Miloš Maďar podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde listom z 30. augusta 2021 adresovaným predsedovi ústavného súdu oznámil existenciu dôvodov svojho možného vylúčenia z konania a rozhodovania v predmetnej veci. Tieto dôvody spočívajú v skutočnosti, že advokátska kancelária MAĎAR & Partners, s. r. o., Banská Bystrica (ďalej len „advokátska kancelária“), ktorej bol sudca [REDAKOVANÉ] pred vymenovaním do funkcie sudcu ústavného súdu spoločníkom a konateľom, poskytovala v roku 2019 sťažovateľovi ako fyzickej osobe právne služby pri jeho zastupovaní ako oznamovateľovi trestného činu v konaní ČVS: ORP-140/2-VYS-BB-2019; v rovnakom konaní aj obchodnej spoločnosti PROFINEX holding, s. r. o., Banská Bystrica, IČO 36 045 284 (spoločník a konateľ sťažovateľ [REDAKOVANÉ], pozn.).

V roku 2019 súčasne advokátska kancelária mala uzatvorenú „Zmluvu o poskytovaní právnych služieb“ aj s obchodnou spoločnosťou PROFINEX engineering, s. r. o., Banská Bystrica, IČO 36 044 351 (spoločník a konateľ sťažovateľ [REDAKOVANÉ], pozn.), ktorá je spomínaná priamo v popise skutku, ktorého spáchanie sa v trestnom konaní ČVS: PPZ-16/NKA-ZA3-2021 (ktoré súvisí s ústavnou sťažnosťou) sťažovateľovi kladie za vinu. K poskytovaniu právnych služieb advokátskou kanceláriou však nedošlo, čo sa týka skutku, ktorý je predmetom trestného stíhania.

Ďalším dôvodom, ktorý pristupuje k predchádzajúcim dvom, je skutočnosť, že v roku 2019 mala advokátska kancelária a obchodná spoločnosť PROFINEX engineering, s. r. o., Banská Bystrica, sídlo na rovnakej adrese Horná 65/A, 974 01 Banská Bystrica (ide o administratívnu budovu, kde sídli viacero podnikateľských subjektov).

3. Sudca Miloš Maďar uviedol, že sa subjektívne cíti nezaujatý, keďže išlo o štandardné zastupovanie klienta advokátskou kanceláriou.

II.

4. Ústavný súd zdôrazňuje, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania.

5. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych,

organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokúvanej veci a k účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania (jeho právneho zástupcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok neustrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

6. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

7. Podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa odseku 1 alebo odseku 2 oznámi sudca ústavného súdu bezodkladne predsedovi ústavného súdu.

8. V súlade s § 51 ods. 2 prvou vetou zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

9. Podľa čl. IV bodu 1 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 (ďalej len „rozvrh práce“) o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde rozhoduje druhý senát v zložení určenom v čl. II bode 3.2 písm. b), ak ide o sudcov prvého senátu.

10. Pokynom predsedu ústavného súdu z 30. augusta 2021 bola vec pridelená II. senátu ústavného súdu, ktorý ju v súlade s citovaným článkom rozvrhu práce prerokoval v zložení Peter Molnár (predseda senátu a sudca spravodajca), sudca Ivan Fiačan a sudkyňa Jana Laššáková (ďalej len „námietkový senát“).

11. Z listu sudcu ústavného súdu Miloša Maďara z 30. augusta 2021 vyplýva, že jeho oznámenie je splnením povinnosti podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde, či by vo vzťahu k objektívnemu testu nezaujatosti, teda vo vzťahu k vonkajšiemu pohľadu na túto otázku, mohli z hľadiska § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyvstať pochybnosti o jeho zaujatosti. Vo vzťahu k subjektívnej neustrannosti (osobné presvedčenie sudcu v danej veci) sudca Miloš Maďar uvádza, že sa necíti byť vo veci zaujatý, keďže išlo o štandardné zastupovanie klienta advokátskou kanceláriou.

12. K vylúčeniu sudcu z prerokúvania a rozhodovania vo veci môže dôjsť aj pri zohľadnení sudcom akcentovanej tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre ESLP iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k danej veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter

a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne.

13. Podľa názoru námietkového senátu napriek tomu, že sa sudca Miloš Maďar subjektívne necíti byť vo veci zaujatý, z objektívneho hľadiska, uplatňujúc tzv. teóriu zdania, nemožno nepripustiť, že existuje legitímny dôvod na obavy vo vzťahu k nestrannosti sudcu ústavného súdu vzhľadom na jeho vzťah k účastníkovi konania – sťažovateľovi. V posudzovanej veci je podľa názoru námietkového senátu relevantné, že poskytovanie právnych služieb advokátskou kanceláriou, ktorej spoločníkom bol v minulosti sudca Miloš Maďar, nebolo len jednorazové, resp. ojedinelé, ale vo vzťahu k obchodnej spoločnosti PROFINEX engineering, s. r. o., Banská Bystrica, IČO 36 044 351, išlo v roku 2019 o kontinuálne právne zastupovanie na základe „Zmluvy o poskytovaní právnych služieb“. Na uvedenom už nič nemení skutočnosť, že k poskytovaniu právnych služieb advokátskou kanceláriou nedošlo, čo sa týka skutku, ktorý je predmetom trestného stíhania sťažovateľa.

14. Samotná skutočnosť, že v roku 2019 mala advokátska kancelária a obchodná spoločnosť PROFINEX engineering, s. r. o., Banská Bystrica, sídlo na rovnakej adrese Horná 65/A, 974 01, Banská Bystrica, by sama osebe nezakladala pochybnosti o nezaujatosti sudcu Miloša Maďara, avšak v súhrne už uvedených okolností posudzovanej veci ju námietkový senát zohľadnil pri prijímaní svojho rozhodnutia.

15. Ústavný súd dospel k záveru, že už uvedené skutočnosti svojou závažnosťou a intenzitou zakladajú objektívnu pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu ústavného súdu so zreteľom na jeho pomer k účastníkovi konania – sťažovateľovi. Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2021

Peter Molnár
predseda senátu